

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

перекладається як те, що знаходиться посередині, те, що займає проміжне положення. Англійський варіант вживання даного терміну передбачає його тлумачення як посередника, як засіб комунікації, як середовище, в якому дещо існує. Слід зазначити, що доволі важко визначитися із змістом самого терміну медіа, оскільки як виявилось, медіа, в якості об'єкту дослідження доволі складне явище.

Спочатку до медіа відносили засоби комунікації, тобто за ним закріплювався виключно інструментальний статус. Абсолютно незацікавленого посередника, який ніяк не впливає на людину, її свідомість, культуру взагалі. Медіа, згідно з таким підходом виконують єдину функцію – функцію повідомлення (медіа інституціоналізм, інструменталізм, технократизм – представники Франкфуртської школи, П. Вірільо).

Формування подібного уявлення про медіа було не випадковим. Його становлення пов'язане із виникненням телебачення, яке стало невід'ємною частиною життя людини. Проте на сьогодні, як зазначають дослідники, медіа стають самостійними, спроможними змінювати реальність, саму людину і її свідомість, до того ж перетворюються на онтологічну умову її буття. Вони, пише В. Савчук, вже не є технічними посередниками, які дещо транслюють, а перетворюються на всепоглинаюче, всеохоплююче середовище, реальність досвіду і свідомості (Д. Вульф, В. Савчук, М. Маклюен, Н. Луман, В. Флюсер, Л. Манович). При всій можливо суперечливості другого підходу він має певний евристичний потенціал і значення щодо усвідомлення людиною себе, своїх можливостей і перспектив буття і власне з'ясування онтологічного статусу медіа.

Проте сьогодні цікавою стає інша тенденція щодо тлумачення онтологічного статусу медіа, яка є в певному сенсі продовженням другого підходу в дослідженні медіа, який можна виправдати у зв'язку з розвитком інформаційних технологій, появою мережі Інтернет і тотального розповсюдження гаджетів, коли людина себе без них не уявляє, поринає у простір дигітального, цифрового буття. Так з'являються дослідження, в яких автори доводять, що історія медіа стара як світ, тобто старіша навіть за наш світ. До того ж наголошують, що медіа як обмін сигналами існує навіть у вищих тварин. Людина лише якісно змінила ці сигнали. На наш погляд, подібні думки дещо не коректні, хоча розглядати обмін сигналами як певну передумову виникнення медіа можливо. Але той обмін має носити виключно людський характер. Тому що обмін сигналами на рівні вищих тварин носить суто пристосувальний характер. Людина ж себе реалізує як істота здатна до мислення, творчості, створення феноменів, яких в природі не існує.

Відстоюючи подібний погляд на медіа А. Єржанова погоджується з думкою про застарілість марксистської теорії суспільно-економічних формацій і пропонує розглядати історію людства як зміну способів «технологічної» зміни світу людиною. Тому сучасне інформаційне суспільство слід тлумачити як етап ускладнення обміну сигналами, зумовлений саме розвитком інформаційних технологій. Цей етап є продовженням етапів домовленнєвого існування людини, мовленнєвого, етапу виникнення письма, появи друку (епоха Гуттенберга), появи фотографії, кінематографу, телебачення і нарешті комп'ютерів. Отже наступ медіа і перетворення медіа в єдину реальність, буття сушого відбувся.

До того, філософи ХХ-ХХІ століть (В. Беньямін, Ж. Бодрійяр, Н. Гудман, Ж.-Ф. Ліотар та ін.) висловлюють ідеї згідно з якими активне впровадження інформаційних технологій в повсякденне буття людини прискорює процеси комунікації, крім того призводить до того, що людська свідомість і світовідчуття стають подібними світовідчуттю безтілесного духу в матеріальному світі. А тому і з'являється ідея про заміщення біологічного тіла візуальними моделями – образами тіла, які не мають оригіналів. Тобто ідея про тотальність медіа знаходить своє підтвердження, розробляється навіть через дослідження щодо тіла, яке також тлумачиться як медіа. Проблема онтологічного статусу медіа на наш погляд є доволі складною, знаходиться в процесі розробки і вимагає подальшого дослідження в полі різноманітних наук, оскільки, як показує досвід виступає як міждисциплінарна.

СПЕЦИФІКА ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ

**Лар'яновський І.С., к-т філос. наук, ст. викл.
Одеська національна академія харчових технологій**

Постнекласичне науково-технічне знання та високотехнологічний інжиніринг є новітніми соціокультурними феноменами, що постали внаслідок формування в сучасній науці та техніці глобальних конвергентних тенденцій. У свою чергу, стрімким розвитком постнекласичного знання та наукомісткого інжинірингу спричинено процес генезису багатокомпонентних науково-технічних дослідницьких комплексів, яким притаманна небачена інноваційно-технологічна потужність. Ці гетерогенні комплекси завдяки ціннісно-світоглядній, концептуально-методологічній та організаційній місткості здатні ефективно залучати до розв'язання поточних і перспективних проблем антикризової оптимізації наукової та інженерно-технічної діяльності потенціал фундаментального природознавства, нанонаук та нанотехнологій, біологічних наук та біотехнологій, когнітивних наук та інформаційних технологій, а також усе більшою мірою універсальний культуротворчий ресурс філософсько-гуманітарного знання. Причому, основоположного значення в розбудові подібних комплексів набувають аксіологічно-нормативні принципи, що базуються на цінностях загальнолюдського змістовного масштабу.

Постнекласичне науково-технічне знання та високотехнологічний інжиніринг потребують в якості базового ціннісно-світоглядного орієнтиру складносистемне мислення, що, у свою чергу, має нетривіально визначати базові методологічні вимоги до вибору оптимальної стратегії наукової та інженерно-технічної діяльності, у тому числі й через запровадження інтегральних аксіологічно-орієнтованих регулятивів та проведення на випередження розширених соціогуманітарних експертиз. У зв'язку з останнім, конче актуальним сьогодні стає завдання невідкладної системної переорієнтації наукової та інженерно-технічної діяльності з когнітивних та економічних цінностей на більш місткі – соціокультурні та ноосферогенетичні цінності, які були б відповідні коеволюційним принципам стійкого розвитку.

Реалізація конвергентних науково-технічних стратегій, проектів і програм передбачає творчо-дієву участь у формуванні технологічної політики трансдисциплінарних комунікативних суб'єктів, бо саме вони є адресатами та інтерпретаторами нових соціокультурних цінностей. Це також потребує усе більш масштабного залучення до практики оцінних експертиз потужних креативних ресурсів широкого поза-наукового контексту та застосування в якості провідного методологічного заходу комплексної процедури філософсько-аксіологічного аналізу. Останній, задля здійснення неупередженого раціонально-критичного оцінювання запроваджуваних науково-технічних стратегій, проектів і програм, повинен ґрунтуватися на інтегральному баченні змісту постнекласичної інженерно-технічної діяльності та максимально багатогранно висвітлювати специфіку її ціннісно-оцінного аспекту.

Рівень досягнутої ефективності в розвитку високотехнологічного науково-технічного комплексу, його дійсну інтегрально-комунікативну цінність можна поставити у відповідність до сукупного трансдисциплінарного масиву знань та різнопрофільних професійних компетенцій, що були задіяні при його створенні та функціонуванні. Тобто високотехнологічний науково-технічний комплекс тим більш цінний, чим більше знань та високопрофесійних компетенцій у процесі створення, експлуатації та утилізації техніко-технологічних артефактів він здатен акумулювати. Притім, слід пам'ятати, що сучасний науково-технічний комплекс – це не лише впорядкована за принципом економіко-технологічної доцільності складно організована система знань, методів, операцій та технічних артефактів, але й корелятивні цій системі комунікативні суб'єкти постнекласичної інженерної діяльності та загальнолюдські культурні цінності.

Конвергентна інтеграція та антикризова оптимізація тенденцій розвитку постнекласичної науково-дослідної діяльності, інноваційного інжинірингу та сучасного

високотехнологічного виробництва є надскладним багатоаспектним завданням, оскільки зміст, норми та цілі цих видів діяльності суттєво різні. Задля їхнього гармонійного об'єднання потрібні потужні світоглядно-методологічні зрушення. Має бути створена така еволюційно-містка глобальна стратегія, щоб в її багатовимірному соціокультурному контексті постнекласична наука, інноваційний інжиніринг та високотехнологічне виробництво стали б глибоко інтегрованими елементами, що об'єднані спільними загальнозначущими цінностями.

Перехід до постнекласичної конвергентної наукомісткої інженерно-технічної практики є корінною трансформацією принципів та цілей науково-дослідної та інженерно-технічної діяльності. Це означає, що у формі високих конвергентних технологій людство крокує до нового етапу цивілізаційного розвитку, а саме – до інноваційного конструювання та цілеспрямованого мутагенного стимулювання надскладних систем, що мають гібридну, штучно-природну побудову. Принципова відмінність конвергентних технологій від усіх раніше створюваних людством – це безпосереднє проникнення інженерно-технічного процесу у фізичний та біологічний матеріальний субстрат людського буття та технологічне маніпулювання цим субстратом на квантово-атомарному та молекулярному рівні з подальшим здобуттям людською цивілізацією цілком реальної перспективи заміни природного субстрату земного життя на конвергентний – штучно-гібридний, тобто технологічно перетворений субстрат. Останнє має вирішальне значення для долі людства на Землі, бо надпотужні за соціокультурно-еволюційним потенціалом інтегрально-комунікативні цінності нової епохи, що відповідні масштабу глобальних перетворень, можуть сформуватися та ефективно функціонувати лише за умови їхнього упредметнення у субстраті інноваційному, гетерогенному, мутагенному, місткому. Конвергентні технології саме й обіцяють істотно підвищити місткість та гнучкість базового техніко-технологічного субстрату людської цивілізації. Тому конвергентні технології слід постійно тримати у фокусі неупередженого аксіологічно-нормативного аналізу, зосереджуючись, у першу чергу, на властивих цим інноваційним технологіям економіко-екологічних та соціогуманітарних вимірах, бо саме конвергентні технології є сьогодні перспективною наукомісткою основою для створення нового високотехнологічного базису цивілізації, потрібного для упредметнення цінностей стійкого розвитку та ноосферогенезису. Соціальним виявом цього нового високотехнологічного базису має стати планетарне громадянське суспільство.

Нестримність поширення конвергентних технологій та прогнозоване експоненціальне нарощування гібридного субстрату цивілізації, в якому зустрічається природний та штучний еволюційні потоки, вимагають реінтерпретації змісту традиційної філософської проблеми цінностей, а саме – замість пошуку загальнозначущого блага та трансцендентального морального імперативу, що було основним змістом проблеми цінностей у західноєвропейській філософії, слід перейти до постнекласичного тлумачення, відповідно до якого проблема цінностей то є проблема творчого синтезу (за принципом стійкого розвитку) позитивних ноосферогенетичних та геокосмічних соціокультурних інваріантів. Виходячи з цього, сучасна соціогуманітарна експертиза науково-технічного знання та високотехнологічного наукомісткого інжинірингу повинна бути багатогранною та здійснюватись у світоглядно-методологічному контексті буттєвої перспективи щонайширшого загальнопланетарного коеволюційного синтезу, який, у першому наближенні, може набути наступного компонентного складу: природа ↔ постіндустріальне суспільство ↔ глобальна соціально-орієнтована економіка ↔ наукомістка інноваційна технологія ↔ постнекласична транс-дисциплінарна раціональність ↔ інтегральні загальнолюдські гуманістичні цінності ↔ людина, що впевнено крокує стрижневою магістраллю всесвітньої еволюції.

СІМ'Я ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ

Мамроцька О.А., к-т істор. наук, ас.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ Мельник Ю.М.	327
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ МАЙНА В УКРАЇНІ Тарасова О.В.	329
ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	331
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДОВКІЛЛЯ Маркова Т.Д.	332
АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Пчелянська Г.Б., Пчелянський Д.П.	333

**СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»**

СУЧАСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ЦИКЛІВ М.Д. КОНДРАТЬЄВА Ткачук Т.І., Павленко Г.М.	334
НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Криницька О.О., Бондар К.С.	335
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ЇХНЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПОСОБИ ОТРИМАННЯ Руммо В.В.	337

**СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»**

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА – НАТО: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Ангелов Г.В., Соловей А.О., Ботіка Т.С.	338
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ Ангелов Г.В., Іванов Є.В.	339
ІСТОРИЧНІ РЕАЛІЇ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ Соловей А.О., Ботіка Т.С.	341
ПОЛІТИКА НАЦИСТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО СІМ'Ї Дмитрашко С.А.	342
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА СТУДЕНТАМИ ОНАХТ, НА ПРИКЛАДІ ФАН-ТВОРЧОСТІ Дружкова І.С.	344
ДО ПРОБЛЕМИ ОНТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ МЕДІА Пурцхванідзе О.В.	346
СПЕЦИФІКА ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ Лар'яновський І.С.	348
СІМ'Я ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ Мамроцька О.А.	350
МІСЦЕ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ Черняк Г.А.	351
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОГНІТИВНІ НАВАНТАЖЕННЯ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ Черняк Г.А.	353
ПРОБЛЕМА ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ Шишко О.Г.	354
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В ПРОЕКТІ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ Самокиш В.П.	356
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕЖИМИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУЧАСНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД Осадча І.А.	358
ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАНИСТЬ ЯК ОДНА З ОЗНАК ПРАВОВОЇ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ Орлова В.О., Жигайло П.О.	359